

**Strateški plan razvoja
Centra za kulturu Grada Belog Manastira
2018. – 2020.**

Beli Manastir, srpanj 2018. godine

Projektni tim:

Centar za kulturu Grada Belog Manastira
Grad Beli Manastir
Poduzetnički centar Beli Manastir d.o.o.

- Edo Jurić, ravnatelj Centra za kulturu Grada Belog Manastira, voditelj tima
- Laura Blagus Tenjeri, voditeljica pododjela za upravljanje i nominiranje projekata u Gradu Belom Manastiru
 - Denis Čeh, direktor Poduzetničkog centra Beli Manastir d.o.o.

SADRŽAJ

- 1. UVODNA RAZMATRANJA (kratki vodič kroz strateški dokument)**
 - a. Polazište razmatranja
 - b. Stanje kulture u gradu
 - c. Kultura u brojevima
 - d. Željeno stanje
- 2. PRIPREMA PLANIRANJA**
 - a. Definiranje projektnog tima
 - b. Planiranje u vremenskim okvirima
 - c. Proces prikupljanja podataka
- 3. VIZIJA, MISIJA I VRIJEDNOSTI**
 - a. Uvodno o Centru za kulturu Grada Belog Manastira
 - b. Vizija Centra za kulturu Grada Belog Manastira
 - c. Misija Centra za kulturu Grada Belog Manastira
 - d. Vrijednosti Centra za kulturu Grada Belog Manastira
- 4. ANALIZA STANJA/OKRUŽJA**
 - a. SWOT analiza
 - b. PEST analiza
 - c. Revizija kapaciteta organizacije
 - d. Analiza dionika
 - e. Analiza budućih trendova i mogućnosti razvoja
- 5. OPĆI CILJEVI**
- 6. POSEBNI CILJEVI**
- 7. NAČINI OSTVARENJA (planirane aktivnosti)**
- 8. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI**
- 9. EVALUACIJA I KONTROLA**
- 10. ZAKLJUČAK**

1. UVODNA RAZMATRANJA (kratki vodič kroz strateški dokument)

a) Polazište razmatranja

Sukladno strateškim dokumentima razvoja kulture i kulturnih ustanova Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Osječko-baranjske županije, ravnatelj Centra za kulturu Grada Belog Manastira predložio je izradu strateškog dokumenta za razvoj Centra za kulturu Grada Belog Manastira. Strateški dokument ima svrhu definiranja vizije i misije institucije te definiranja i ostvarivanja općih i posebnih ciljeva. Strateški dokument izrađen je uz primjenu općeprihvaćene metodologije, a u njegovu izradu projektni tim je uključio predstavnike osnivača, obrazovnih institucija, kulturnih subjekta i udruga građana.

Ciljevi izrade ovog strateškog dokumenta jesu stvoriti sveobuhvatnu osnovu za analizu postojećeg stanja te definiranje budućih pravaca razvoja kulture i zaštite kulturnih dobara i baštine, te regionalnog razvoja i gospodarskog razvoja u cjelini, sukladno razvoju i standardima Europske unije i međunarodnih institucija. Osim toga, strateški dokument osigurava institucionalne i programske temelje za pripremu i kandiranje projekata za sredstva državnih institucija i različitih fondova. Kao jedan od strateških ciljeva možemo navesti i jačanje partnerstva (sudjelovanje javnosti kroz udruge građana) radi promoviranja kulturnih sadržaja i jačanja svijesti o važnosti praćenja tih sadržaja u javnosti, budući da kultura predstavlja višu razinu životnih potreba pojedinaca.

b) Analiza stanja kulture u gradu

Stanje kulture u gradu možemo analizirati kroz dva aspekta - s aspekta institucije koje organizira i provodi kulturne sadržaje te s aspekta stanovništva kao korisnika i gledatelja.

Iz sljedeće točke ovog poglavlja biti će vidljivo koliko je kulturnih sadržaja (kvantitativno) Centar za kulturu Grada Belog Manastira organizirao tijekom proteklih godina. Sadržaji su organizirani samostalno ili u suradnji s nekoliko gradskih nevladinih udruga. Potrebno je istaknuti kako je, osim kvantitativnih pokazatelja, kvalitativni elementi analize stanja također pokazuju uspješnost, budući da su u sadržajima sudjelovali eminentni i priznati umjetnici iz cijele Hrvatske i inozemstva, jednako kao i lokalni umjetnici amateri. Iz toga je vidljivo da je, obzirom na nedostatak finansijskih sredstava, stanje ponude kulturnih sadržaja u gradu zadovoljavajuće.

S druge strane, veliki problem predstavlja odziv publike i potražnja za kulturnim sadržajima. Ne postoji motiviranost lokalne publike, iako su sadržaji koje institucija organizira zadovoljavajući kvantitativno i kvalitativno. Svi jest lokalnog stanovništva o vrijednostima i značaju različitih oblika nematerijalne baštine je izuzetno niska, a

njihova uloga u očuvanju, prenošenju i korištenju koristi je gotovo zanemariva. Kao izlaz iz ove situacije, potrebno je motivirati stanovništvo i podizati razinu svijesti, posebno u suradnji s udrugama građana te poticati kvalitetni život i gospodarski razvoj u regiji jer će direktna posljedica toga biti upravo veća potražnja stanovništva za kulturnim sadržajima.

c) Kultura u brojevima

Tablica 1. Kvantitativni pokazatelji aktivnosti institucije u posljednje 3 godine:

	2015.	2016.	2017.
Izložbe	16	18	15
Kazališne predstave	24	23	27
Književne večeri	37	18	19
Koncerti	21	16	13
Ostala događanja	53	85	42
Iznajmljivanje dvorane	34	24	32
UKUPNO	185	184	148

d) Željeno stanje

Prateći dosadašnji rad, razvoj Centra za kulturu Grada Belog Manastira i trendove, cilj je ove institucije težiti prema tome da postane središnje mjesto koje bi poticalo razvoj kulture i kulturne ponude na području na kojem djeluje. Gore navedene djelatnosti kojima se institucija bavi i dalje će biti osnovne u radu institucije, s tim da je plan, sukladno finansijskim sredstvima i mogućnostima, proširiti i povećati broj događanja. Ideja je ravnatelja uređiti mobilnu ili fiksnu vanjsku pozornicu koja bi se koristila tijekom ljetnog razdoblja kao pozornica za kontinuirano organiziranje događanja na otvorenom, što bi uključivalo na prvom mjestu ljetno kino i ljetne koncerne. U narednom razdoblju dio aktivnosti biti će usmjeren i na pokretanje muzeja u Belom Manastiru u kojem bi najvećim dijelom bio izložen stalni arheološki postav s područja Baranje.

Budući da je u posljednjih nekoliko godina zabilježen slab interes lokalne publike za književnim večerima, cilj je potaknuti njihov interes i u suradnji sa Gradskom knjižnicom Beli Manastir raditi na većoj popularizaciji čitanja kroz predstavljanje pojedinih knjiga i autora. Isto tako, u suradnji sa Gradskim kazalištem Beli Manastir cilj je ovu udrugu građana implementirati u instituciju na način da postane njezin odjel sa zajedničkim ciljem njegovanja kazališnog amaterizma.

U početku rada Centar je organizirao tečajeve stranih jezika, pa je cilj ponovno se vratiti toj djelatnosti, budući da je zbog nedostatka finansijskih sredstava, ova djelatnost morala biti zapostavljena. U suradnji s Umjetničkom školom Beli Manastir plan je organizirati tečajeve i radionice sviranja glazbenih instrumenata za odrasle.

2. PRIPREMA PLANIRANJA

a) Definiranje projektnog tima

U sklopu izrade strateškog dokumenta, kao jedan od početnih koraka, bitno je definirati projektni tim. Pod tim se podrazumijeva definicija uloga, integracija projekta u postojeću strukturu rada, izgradnja tima i komunikacijskih struktura unutar projektnog tima. Pri sastavljanju projektnog tima su kvaliteta i broj članova vrlo bitni. Samo u grupama do osam članova se može uspješno raditi. Pri definiranju projektnog tima za izradu ovog strateškog dokumenta vodili smo se potrebama da svaki kandidat posjeduje vještine koje su potrebne kako bi se projektni zadaci uspješno obavili u zadanom roku, da se može uklopliti i dobro funkcionirati u definiranom timu na tom projektu. Među prvim koracima izrade je bilo potrebno svim članovima navesti glavni cilj izrade, te je bilo bitno da svi članovi podjednako sudjeluju u definiranju misije.

Nakon što smo uvidjeli iskustvo, znanje i vještine budućih članova na pisanju i provođenju projekta, morali smo vidjeti jesu li nam dostupni u vrijeme sastavljanja strateškog dokumenta. Nakon što smo definirali članove tima, definirali smo tko je za što odgovoran, tko je izvršitelj, potpora i/ili savjetnik po pojedinim stavkama dokumenta. Kroz definiranje projektnog tima, uvidjeli smo da su nam ove tri osobe dovoljne za izradu strateškog dokumenta zbog svega gore navedenog.

Projektni tim za izradu čine:

- Edo Jurić, ravnatelj Centra za kulturu Grada Belog Manastira, voditelj tima
- Laura Blagus Tenjeri, voditeljica pododjela za upravljanje i nominiranje projekata u Gradu Belom Manastiru
- Denis Čeh, direktor Poduzetničkog centra Beli Manastir d.o.o.

b) Planiranje u vremenskim okvirima

Strateški plan razvoja Centra za kulturu Grada Belog Manastira izrađen je za trogodišnje razdoblje 2018. – 2020., sukladno zahtjevima i programima Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Sukladno prijedlogu ravnatelja institucije dovršen je u srpnju 2018. godine.

c) Proces prikupljanja podataka

Temeljna značajka planiranja strateškoga razvijanja neke institucije je pristup razvijanju kao neprekidnom procesu koji se obnavlja kontinuirano tijekom perioda. Povratnim vezama i procjenjivanjem već provedenih koraka, pripremaju se sljedeći koraci. Kada se prikupljaju podaci za provođenje nekog projekta i/ili izradu dokumenta, potrebno je provesti programiranje, provedbu, nadzor i evaluaciju i na kraju reviziju. Izrada ovakvog

razvojnog strateškog dokumenta predstavlja značajan korak, ali može se odrediti samo smjer razvoja i plan aktivnosti određenog perioda.

Proces planiranja i prikupljanja podataka za izradu dokumenta mora se temeljiti na trenutnoj situaciji područja koje se analizira. Osim očekivanih čimbenika koji će utjecati na budućnost, a događaju se i utječu na razvoj institucije sada, postoji niz stanovitih okolnosti, izvanrednih pozitivnih ili negativnih razvojnih mogućnosti u nekom sektoru ili regiji, a koji će direktno utjecati na daljnji razvoj institucije.

Nakon definiranja projektnog tima i obaveza svakog pojedinog člana, krenulo se u prikupljanje podataka za izradu strateškog dokumenta. Osnovu za daljnji razvoj predstavljaju kapaciteti institucije (materijalni i nematerijalni) te dosadašnje iskustvo u radu. Svaki član tima bio je zadužen za prikupljanje one grupe podataka koju kategoriju dokumenta je izradio. Ravnatelj Edo Jurić prikupljaо je podatke vezane uz rad same institucije, Laura Blagus Tenjeri podatke vezane uz buduće financiranje rada Centra iz proračuna osnivača, a direktor Denis Čeh podatke vezane uz aspekt logističke potpore i izrade samog dokumenta. Paralelno se surađivalo s udrušama s kojima institucija redovito surađuje, ali i s udrušama s kojima bi željela surađivati u budućnosti, kako bi se ostvarili zadani ciljevi institucije.

3. VIZIJA, MISIJA I VRIJEDNOSTI

a) Uvodno o Centru za kulturu Grada Belog Manastira

Centar za kulturu Grada Belog Manastira osnovan je odlukom Gradskog vijeća Grada Belog Manastira 10. ožujka 2005. godine te je upisan u sudski register Trgovačkog suda u Osijeku 6. srpnja 2005. godine. Svoj rad Centar je započeo 1. studenog 2005. godine. Osnivač je Grad Beli Manastir.

Centar za kulturu svojim radom nastoji, u skladu sa Strateškim planom Ministarstva kulture Republike Hrvatske

(<http://www.minkulture.hr/userdocsimages/Propisi/Strate%C5%A1ki%20plan%20M%202014.-2016.%20-%20za%20web.pdf>),

raditi na razvitu i unapređenju „kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog života i kulturnih djelatnosti.“ Također, nastoji promicati i zaštititi kulturnu baštinu što čini temelj očuvanja i razvijanja kulturnog i nacionalnog identiteta u zajednici europskih naroda. U skladu sa Strateškim planom Ministarstva kulture Centar nastoji „čuvati i promicati hrvatski kulturni identitet u zemlji i svijetu te snažiti doprinos kulture ukupnom nacionalnom razvitu.“ Svojim izdavačkim programom, osim gore spomenutog, Centar nastoji posebno skrbiti i za hrvatski jezik. „Kako se hrvatski jezik i kultura ubrajaju u jezike s malim brojem korisnika, treba naročito brinuti o afirmaciji i održavanju kvalitete književnog stvaralaštva i književnog izdavaštva jer je briga o vlastitom jeziku ključna u zaštiti vlastitoga nacionalnog identiteta.“

Glavna djelatnost institucije je organiziranje i promicanje svih oblika kulturno-umjetničkog stvaralaštva. To podrazumijeva realiziranje sljedećih djelatnosti: prikazivanje filmova; umjetničko i književno stvaralaštvo i reproduktivno izvođenje; ostvarivanje i promicanje multikulturalnih, nacionalnih i interkulturalnih vrijednosti; organiziranje programa vlastite produkcije u suradnji s drugim ustanovama; galerijsko-izložbena djelatnost, a sve u skladu s procjenom kulturne i umjetničke vrijednosti određenih sadržaja te u skladu s financijskim mogućnostima.

Temeljni zadatak Centra za kulturu jest biti jedna od osnovnih kulturnih ustanova u Gradu Belom Manastiru koja, njegujući multikulturalnost, zadovoljava kulturne potrebe građana Belog Manastira i Baranje. Svoj temeljni zadatak institucija ostvaruje na dva povezana i međuvisna načina - dovodeći domaće i strane renomirane pojedince i ustanove s područja kulture u Grad Beli Manastir i potičući i predstavljajući neafirmirane autore s područja Grada Belog Manastira i Baranje.

Programi se realiziraju u dvoranama i prostorima Centra za kulturu, ali prema potrebama i drugim javnim gradskim prostorima. Ustanova djeluje kroz jedan odjel, a provedbu programa osiguravaju četiri djelatnika: ravnatelj, administrativni referent, domar i spremačica. Dvoje zaposlenih (domar i spremačica) obavljaju i dio poslova (polu

radnog vremena) za potrebe Gradske knjižnice Beli Manastir. Poslove računovodstva za Centar obavlja Dječji vrtić "Cvrčak" iz Belog Manastira.

b) Vizija Centra za kulturu Grada Belog Manastira

Centar za kulturu Grada Belog Manastira je registrirana ustanova koja se bavi promicanjem kulturnih vrijednosti na zemljopisnom području na kojem djeluje. To je institucija koja prepoznaće potrebe lokalnog stanovništva za kulturnim sadržajima te zadovoljava uočene potrebe sukladno raspoloživim finansijskim sredstvima i ostalim mogućnostima. U budućnosti, cilj je kontinuirano osmišljavati programe za sve dobne skupine, kako bi što kvalitetnije ispunile potrebe stanovništva za kulturnim, ali i ostalim sadržajima.

Centar za kulturu Grada Belog Manastira zauzima središnje mjesto u kulturnom razvoju Grada Belog Manastira i Baranje te očuvanju kulturne baštine i nacionalnog identiteta naroda koje živi na ovom području.

c) Misija Centra za kulturu Grada Belog Manastira

Centar će kroz partnerstva, suradnju i povezivanje s ostalim subjektima i dalje poticati kulturne inicijative, pozitivne životne stilove i afirmirati kulturne sadržaje. Aktivnosti Centra za kulturu prepoznatljive su među lokalnim stanovništvom u gradu, u cijeloj Baranji a i šire, budući da dio publike iz okolice Baranje dolazi popratiti kulturne sadržaje koje organizira ova institucija. Kroz svoj rad bitno je što više raditi na povezivanju i suradnji na lokalnoj, regionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini, jer se upravo na taj način postiže efikasnija realizacija projekata i ostvarivanje zajedničkih ciljeva.

Centar za kulturu Grada Belog Manastira je javna ustanova kulture koja putem svoje djelatnosti promiče kulturu i umjetnost, organizira te prati i potiče kulturna događanja na području Belog Manastira i Baranje.

d) Vrijednosti Centra za kulturu Grada Belog Manastira

Centar za kulturu grada Belog Manastira raspolaze sa značajnim materijalnim i nematerijalnim kapacitetima koji osiguravaju nesmetano poslovanje i razvoj institucije. Od investicijskih vrijednosti na raspolaganju ima dva poslovna ureda, multifunkcionalnu dvoranu za kino predstave i koncerne sa 340 sjedećih mjesta, izložbeno-galerijski prostor u predvorju kina, malu izložbenu galeriju na katu kina, neophodnu informatičku opremu za uredske i manje kino projekcije (prijenosna računala, printere, skener, telefon, projektor i dva platna za manje projekcije te dva stara kino projektora).

Osim toga, institucija ima mogućnost korištenja male dvorane Umjetničke škole sa 80 sjedećih mjesta, veliku i malu vijećnicu Grada Belog Manastira, izložbeni prostor ispred velike gradske vijećnice te vanjski i unutarnji prostor Etnološkog centra.

Svi kulturni sadržaji i programi realiziraju se u navedenim prostorima, a organizacijski institucija djeluje kroz jedan odjel. Provedbe svih programa osiguravaju tri djelatnika: ravnatelj, domar i spremačica. Dvoje zaposlenih (domar i spremačica) obavljaju i dio poslova (pola radnog vremena) za potrebe Gradske knjižnice Beli Manastir. Poslove računovodstva obavlja Dječji vrtić "Cvrčak" iz Belog Manastira.

Programi se realiziraju kroz šest kategorija - kazališne predstave, kino projekcije, koncerti, izložbe, književne večeri (predavanja, tribine, predstavljanja knjiga i sl.) i ostali programi.

Kazališne predstave

Redovni kazališni program podrazumijeva gostovanja uglednih kazališnih kuća, samostalnih teatara i amaterskih kazališta. Program se izvodi u dvorani Kina Beli Manastir. Planirana je jedna kazališna predstava mjesечно. Tijekom ljetnog razdoblja planira se odvijanje posebnog programa *Ljeta kulture* u Belom Manastiru u sklopu kojeg se planira posebni kazališni program, ukoliko to dozvole finansijske i prostorne mogućnosti.

Kino

Za kino je planirana jedna projekcija tjedno (subotom) te jedna projekcija mjesечно (nedjeljom), gdje se u programu matineje prikazuje film za djecu. Ostavljena je mogućnost proširivanja programa, ovisno o interesu posjetitelja. Program kina odvija se u suradnji s Foto-kino klubom "Baranja-film" iz Belog Manastira koje pruža uslugu kino-operatera i biljetera. Poseban kino program planiran je za izvođenje tijekom cijele godine, u vrijeme trajanja redovnog programa, a u sklopu suradnje s drugim ustanovama ili udrugama te u organizaciji Centra u vidu specijaliziranih i tematskih projekcija.

Koncerti

Organiziranje koncerata podrazumijeva realizaciju glazbenih gostovanja uglednih glazbenika i sastava. Redovni program usmjeren je najvećim dijelom na klasičnu, duhovnu i jazz glazbu. Koncerti se izvode u vlastitim prostorima ili, ovisno o vrsti programa, u nekim drugim adekvatnim prostorima. Planiran je jedan koncert mjesечно.

Izložbe

Galerijsko-izložbena djelatnost podrazumijeva organiziranje različitih izložbi, kako samostalno, tako i u suradnji s drugim ustanovama i udrugama. Cilj je predstaviti što veći broj umjetnika kako iz Baranje, tako i izvan nje. Osim izložbi uglednih i poznatih umjetnika, nakana je pružiti mogućnost predstavljanja i mladim, neafirmiranim

umjetnicima. Izložbe se realiziraju u prostorima Centra ili po potrebi i drugim adekvatnim prostorima.

Književne večeri

Ovaj program obuhvaća književne večeri, predavanja, tribine, predstavljanja knjiga, promocije i slično. Osim uglednih umjetnika, znanstvenika, stručnjaka podrazumijeva se i pružanje mogućnosti predstavljanja mladim i neafirmiranim autorima, naročito s područja Baranje. Godišnji broj ovakvih događanja ovisi o finansijskim mogućnostima, aktualnim događanjima na književnoj sceni te dostupnosti autora. Program se realizira u vlastitim prostorima ili u drugim adekvatnim prostorima.

Ostali programi

Ostali programi obuhvaćaju različita događanja koja institucija realizira samostalno ili u suradnji s drugim ustanovama ili udrugama. To su npr. Dan Grada; Pokladni karneval; posebni kino, glazbeni, kazališni i drugi programi; specijalizirane i tematske izložbe i sajmovi; amatersko kazalište; Dani tehničke kulture; organiziranje posjeta izložbama i sajmovima knjiga izvan Belog Manastira i sl.

Godišnji programi:

Institucija je organizator i suorganizator nekoliko godišnjih događanja. Sve navedene aktivnosti imaju predznak tradicionalnih, budući da se događaju nekoliko godina zaredom i plan ih je održavati u budućnosti.

Salon fotografija Minijature Beli Manastir

Organizatori: FKK „Baranja-film“ Beli Manastir i Centar za kulturu
Svake parne godine povodom Dana Grada 11. studenog

DOKfilm – revija dokumentarnog filma

Organizatori: FKK „Baranja-film“ Beli Manastir i Centar za kulturu
Druga polovica mjeseca veljače

Dani hrvatskog jezika

Organizatori: Centar za kulturu, Gradska knjižnica Beli Manastir i Ogranak Matice hrvatske u Belom Manastiru
Od 11. do 17. ožujka

Program „Vjera i kultura“

Organizatori: Centar za kulturu, Ogranak Matice hrvatske u Belom Manastiru, Udruga Prijatelji sv. Martina
Tjedan krajem mjeseca travnja ili početkom svibnja

Dječji kazališni festival Beli Manastir

Organizatori: Centar za kulturu, Gradsko kazalište Beli Manastir i Udruga „Alerga“
Zadnji tjedan u mjesecu svibnju ili prvi u lipnju

Mikroljetno kino

Organizatori: FKK „Baranja-film“ Beli Manastir i Centar za kulturu
Tijekom mjeseca kolovoza

Revija filmova podunavskih zemalja

Organizatori: FKK „Baranja-film“ Beli Manastir i Centar za kulturu
Krajem mjeseca kolovoza

Festival kazališnog stvaralaštva Beli Manastir

Organizatori: Gradsko kazalište Beli Manastir i Centar za kulturu
Svaki vikend tijekom mjeseca studenog

4. ANALIZA STANJA/OKRUŽJA

a) SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja instrument utvrđivanja snaga (Strength) i slabosti (Weaknesses) nekog subjekta, kao i prilike (Opportunities) i prijetnje (Threats) okoline koje direktno utječe na njegovo djelovanje, rast i razvoj. U pravilu snage i slabosti vezane su za unutrašnje karakteristike, dok se prilike i prijetnje vezane uz vanjske čimbenike na koje sama institucija ne može direktno utjecati. Ova analiza se može definirati i kao sustavni način identifikacije, koja podrazumijeva istraživanje i analiziranje, bitnih čimbenika organizacije i strategije koja najbolje iskorištava snage i prilike, a umanjuje utjecaj slabosti i prijetnji. SWOT analiza je efikasan i jednostavan način putem kojeg je omogućeno utvrđivanje realnog stanja, kao i prilike i opasnosti koje vrebaju u okolini. Jedino što je potrebno napraviti je objektivno sagledati sve svoje vrline i mane pa na temelju toga zaključiti kojim putem krenuti.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Materijalni i nematerijalni kapaciteti • Raspoloživi prostor za realizaciju kulturnih sadržaja • Mogućnost dalnjeg infrastrukturnog proširenja • Lokacija zgrade u središtu grada • Raspoloživa oprema za realizaciju kulturnih sadržaja • Stručnost osoblja zaposlenog u instituciji • Kreativnost i ideje • Usmjerenost ka potrebama mlađe populacije • Umreženost s brojnim aktivnim sudionicima kulturnog života grada i Baranje • Potpora osnivača • Potpora nevladinog sektora • Gradsko amatersko kazalište • Iskustvo u pisanju i provođenju projekta financiranih iz izvora Ministarstva kulture i ostalih svjetskih fondova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatak motiviranosti lokalnog stanovništva za praćenje kulturnih sadržaja ▪ Zastarjelost i nedostatak pojedinih kapaciteta (vanjska pozornica) ▪ Zastarjelost pojedine opreme (kino projektori) ▪ Nedostatak finansijskih sredstava za realizaciju svih željenih programa ▪ Nedostatak finansijskih sredstava za promoviranje kulturnih sadržaja

<ul style="list-style-type: none"> • Aktivna suradnja sa Ministarstvom kulture RH 	
PRIЛИKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Najveće kulturno središte Baranje • Nacionalni i međunarodni kulturni programi – javne potrebe u kulturi • Raspoloživost europskih i svjetskih fondova za financiranje projekata u kulturi • Interes domaćih i međunarodnih partnera za suradnju • Bogata kulturna baština i tradicija • Bogatstvo različitih nacionalnih kultura • Svjetski trendovi – poduzetništvo u kulturi, urbani i kulturni turizam • Dobra obrazovna infrastruktura • Raznolikost i brojnost lokalnih umjetnika 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba kupovna moć i siromaštvo • Pad životnog standarda • Nezaposlenost • Iseljavanje stanovništva • Nizak stupanj obrazovanja nezaposlenih • Opća kriza vrijednosti • Slaba motiviranost ljudi za praćenje kulturnih događanja • Slaba percepcija kulture • Smanjeno financiranje projekata u kulturi • Ovisnost razvojnih strategija, programa i projekata o političkim promjenama • Nepostojanje dugoročnih strategija i planova Grada • Nedovoljna podrška gospodarskog sektora kulturi

b) PEST analiza

Pest analiza predstavlja jednu od najpoznatijih metoda za istraživanje utjecaja općeg okruženja na poslovanje nekog subjekta. Njenu suštinu čini pojedinačno ali i integralno analiziranje četiri ključne dimenzije okruženja: Političke, Ekonomске, Sociokulturne i Tehnološke. Pri tome se ovi elementi analiziraju kao trendovi i stanja koja će makar posredno i u dugom roku imati utjecaja na redovan rad. Ne može se napraviti nikakvo rangiranje važnosti nabrojanih dimenzija, niti predložiti nekakvo rješenje ili instrument za njihovo ublažavanje.

Politički i pravni aspekti

- Globalna finansijska i ekomska nestabilnost (koja se očituje i u ovom području)
- Politička nestabilnost (promjena vlasti u jedinicama lokalne samouprave)
- Nepostojanje strateških planova za razvoj

Ekonomski aspekti

- Visoka stopa nezaposlenosti

- Pad životnog standarda i nemogućnost izdvajanja sredstava za praćenje kulturnih sadržaja
- Nedostatak podrške gospodarstvenika kulturnim sadržajima
- Nedostatak finansijskih sredstava za obnovu zastarjele opreme

Sociokulturalni aspekti

- Nizak stupanj motiviranosti za kulturne sadržaje
- Opća kriza vrijednosti
- Iseljavanje stanovništva
- Slaba percepcija kulture
- Nemotiviranost lokalnog stanovništva za sudjelovanje u kulturnim sadržajima i očuvanje kulturnog blaga

Tehnološki aspekti

- Zastarjelost opreme
- Brze promjene u tehnologijama koje institucije ne mogu pratiti

c) Revizija kapaciteta organizacije

Kapacitete Centra za kulturu Grada Belog Manastira možemo podijeliti u dvije kategorije. Jedna se odnosi na kapacitete nematerijalne prirode, a druga na materijalnu kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. U nematerijalnu imovinu možemo uključiti stručno osoblje zaposleno u instituciji, njihova znanja i iskustvo u dosadašnjem poslovanju te vještine i osobne karakteristike koje su potrebne za uspješno strateško upravljanje i operativno poslovanje ovakve kulturne institucije. Razvijeni poslovni odnosi i suradnja s nevladinim sektorom, jedinicama lokalne i regionalne uprave i državnim institucijama, koji su izgrađivani tijekom godina uspješnog rada, također predstavlja kapacitete koje je potrebno iskoristiti za što bolju budućnost. Ne smije se zaboraviti niti povjerenje koje publika i lokalno stanovništvo imaju u instituciju i kvalitetu njihovih usluga.

Što se tiče materijalnih kapaciteta, kao što je već istaknuto, Centar za kulturu grada Belog Manastira raspolaže s dva potpuno opremljena i obnovljena ureda, s tim da veći ured služi i kao mala konferencijska dvorana za održavanje poslovnih sastanaka. Uredi su potpuno opremljeni i informatičkom opremom potrebnom za nesmetano poslovanje. U sklopu zgrade nalazi se kino dvorana sa 340 sjedećih mjesta, veći izložbeno-galerijski prostor u predvorju Kino dvorane i manji izložbeno-galerijski prostor na katu ispred ureda, a koji se nalazi u istoj zgradi.

Na potpuno raspolaganje (bez naknade) institucija može koristiti veliku i malu gradsku vijećnicu, izložbeno-galerijski prostor ispred vijećnice, malu dvoranu za produkcije Umjetničke škole Beli Manastir sa 80 sjedećih mjesta te vanjski i unutarnji prostor Etnološkog centra.

d) Analiza dionika

Analiza dionika predstavlja identifikaciju svih skupina koje imaju direktni ili indirektni doticaj sa institucijom čije poslovanje analiziramo. Analiza dionika uključuje identifikaciju i analizu njihovih interesa, problema, mogućnosti, itd. Sukladno tome, dionike čine svi pojedinci, grupe, institucije, organizacije i tvrtke koje mogu imati poslovni kontakt s institucijom. Smisao je ove analize prepoznati različite interese, ograničenja i kapacitete svih dionika i uzeti ih u obzir pri postavljanju ciljeva i izboru strategije, a konačni je cilj ovog posla maksimalno povećati korist koju će imati ciljana skupina i krajnji korisnici, a umanjiti potencijalne negativne učinke (uključujući konflikte među dionicima).

- Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
- Jedinice lokalne samouprave
- Suradničke organizacije
- Udruge građana
- Lokalno stanovništvo
- Mladi – kao skupina sa specifičnim zahtjevima po pitanju kulturnih sadržaja

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

Ministarstvo kulture RH zapravo stvara uvjete za obavljanje i razvoj djelatnosti kulture, odgovorno je za promicanje hrvatske kulture u zemlji i inozemstvu. Djeluje u prilikama gdje se kultura financira, bilo kroz manje projekte ili investicijska ulaganja u kulturne kapacitete. Međutim, Ministarstvo osim toga daje logističku potporu poticanju razvoja kulture u manjim sredinama, što često daje značajan pozitivan utjecaj i poticaj za praćenje kulturnih sadržaja. Centar za kulturu grada Belog Manastira održava odličnu suradnju s Ministarstvom kulture RH.

Do sada je Ministarstvo kulture iznimno pomoglo Centru za kulturu u organiziranju kazališnih gostovanja, koncerata klasične glazbe te u investicijskim potporama, ukupno u iznosu od preko milijun kuna.

Jedinice lokalne samouprave

Upravni odjel za gospodarstvo, proračun, financije i društvene djelatnosti Grada Belog Manastira financira javne potrebe u kulturi kroz poticanje projekata i rada Centra za kulturu grada Belog Manastira. Zbog toga je on od ključne važnosti za daljnji razvoj institucije, budući da se veliki broj kulturnih programa i ponuda financira upravo iz ovog izvora. Predstavnici lokalne vlasti izuzetno su važni dionici u svakom razvojnom procesu, pogotovo kada su sami osnivači pojedinih institucija. Upoznati su sa svom problematikom lokalne zajednice i vrlo često su sami inicijatori razvojnih projekata te lobisti kod relevantnih državnih tijela.

U proračunu Grada Belog Manastira Centar za kulturu sudjeluje u prosjeku s oko osamsto do devetsto tisuća kuna godišnje.

Suradničke organizacije (partneri)

Pod nazivom partneri podrazumijevaju se sve one organizacije s kojima institucija redovno surađuje u svom radu, u suradnji s njima realizira planirane projekte te organizira kulturna događanja u gradu.

Turistička zajednica Baranje (Pokladni karneval u Belom Manastiru, Grahijada)

Umjetnička škola Beli Manastir (koncerti)

Gradska knjižnica Beli Manastir (predstavljanja knjiga i pisaca, izložbe)

Udruge građana

Centar za kulturu Grada Belog Manastira od samog osnivanja redovito surađuje s brojnim udrugama na području grada i cijele Baranje, posebno s udrugama koje imaju elemente kulturnih sadržaja u svojoj djelatnosti. U nastavku će biti navedene samo neke od tih udruga i razlog zbog kojeg su navedene i posebno istaknute kao dionici.

Gradsko amatersko kazalište Beli Manastir

U suradnji s ovim kazalištem organiziraju se brojna događanja koja potiču razvoj amaterskog kazališta u regiji. Organiziraju se njihove predstave u Baranji i izvan nje, a plan je ovu udrugu implementirati u samu instituciju, kao njezin odjel. U suradnji s ovim kazalištem organizira se Festival amaterskih kazališta i Dječji kazališni festival.

Ogranak Matice hrvatske u Belom Manastiru

U suradnji s Ogrankom Matice hrvatske u Belom Manastiru organiziraju se predstavljanja knjiga, susreti s piscima, koncerti klasične glazbe te različite izložbe.

Foto-kino klub „Baranja-film“ Beli Manastir

FKK „Baranja-film“ Beli Manastir udruga je koja postoji i djeluje više od trideset godina u Belom Manastiru. U suradnji s njima Centar ostvaruje sve programe vezane za filmske projekcije (kino, ljetno kino, mikro-kino, različite tematske projekcije) te brojne izložbe fotografija (klupske izložbe, suradnja s drugim foto klubovima, međunarodne suradnje i izložbe, bienalna izložba Salon fotografije „Minijature“ Beli Manastir i dr.)

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo Beli Manastir

U suradnji sa HKUD-om Beli Manastir organiziraju se brojna događanja vezana uz njegovanje folklorne tradicije, narodnih pjesama, plesova i običaja. Centar za kulturu Grada Belog Manastira redoviti je partner na projektima koje provodi ovo kulturno umjetničko društvo.

Hrvatska žena „Baranja“ Beli Manastir

Hrvatska žena „Baranja“ udruga je žena nastala tijekom Domovinskog rata kojoj je jedan od ciljeva očuvanje tradicionalne kulturne baštine Hrvata u Baranji. U lijepoj i bogatoj suradnji s ovom udrugom Centar realizira brojne manje i veće izložbe.

Prijatelji sv. Martina Beli Manastir

Udruga *Prijatelji svetog Martina* je udruga koja se bavi humanitarnim radom i koja vodi dvije socijalne trgovine u Baranji. Centar za kulturu surađuje s udrugom kroz organiziranje predavanja i humanitarnih koncerata te u organizaciji manifestacije *Vjera i kultura*.

Lokalno stanovništvo

Centar za kulturu Grada Belog Manastira kao središnje mjesto za organiziranje i provođenje kulturnih događanja na području grada i Baranje, provodi aktivnosti prvenstveno s namjerom poticanja razvoja kulturnog života lokalnog stanovništva. Sve aktivnosti poput kino programa, koncerata, književnih večeri i slično provode se kako bi se zadovoljile potrebe lokalnog stanovništva.

Mladi

Centar za kulturu Grada Belog Manastira organizator je brojnih događanja za mlade s ovog područja. Ovu grupu lokalnog stanovništva je potrebno posebno izdvojiti iz te cjeline, budući da zbog specifičnih potreba i želja, program i aktivnosti koje se provode zbog njih moraju imati određene osobitosti. Možemo izdvojiti npr. jazz koncerti, ljetno kino, filmski festivali i slično.

e) Analiza budućih trendova i mogućnosti razvoja

Budući da je riječ o specifičnoj djelatnosti, analiza budućih trendova ne ostavlja previše mogućnosti donositeljima odluka o dalnjem poslovanju institucije. Naime, budući da je riječ o instituciji koja po svom karakteru ima jedinstven zadatak – podizanje razine kulturne ponude, nemoguće je baviti se djelatnostima koje ne pridonose ostvarivanju tog zadataka.

U poglavlju *Željeno stanje* ovog strateškog plana nalazi se djelomično i Analiza mogućnosti razvoja. Ravnatelj Centra za kulturu Grada Belog Manastira iznio je planove budućeg rada i mogućnosti razvoja institucije, a oni ovise isključivo o raspoloživim finansijskim sredstvima u budućnosti. Potrebno je istaknuti kako je u potpunosti svjestan činjenice kako se ostvarivanjem suradnje sa gore navedenim dionicima mogu osmišljavati, pisati i provoditi kvalitetni projekti te kao takvi nominirati se na brojne natječaje različitih fondova i zaklada i upravo u tome vidi mogućnost dalnjeg razvoja institucije.

5. OPĆI CILJEVI

Opći cilj kojem neka javna ustanova u kulturi treba težiti je poticanje razvoja razine kulture lokalnog stanovništva i što veći utjecaj na opći razvoj društva. Potrebno je poticati razvoj multikulturalizma i otvorenost prema okružju, posebno u području u kojem Centar za kulturu Grada Belog Manastira djeluje, obzirom na raznolikost nacionalnosti koja živi na ovako malom geografskom području. Osim toga, potrebno je poticati razvoj individualnih i „timskih“ stvaralačkih aktivnosti, odnosno zadržati postignuti stupanj razvita i stvarati preduvjete za budući razvoj. Ovaj opći cilj zapravo podrazumijeva osiguravanje temelja za poticanje razvoja bilo kojeg profesionalnog, amaterskog i alternativnog djelovanja u kulturi.

Kao jedna od prepostavki postojanja javnih ustanova u kulturi, podrazumijeva se dostupnih kulturnih sadržaja svima, na različite načine ovisno i kategoriji korisnika, te njihovo bilježenje radi korištenja u budućnosti.

Opće ciljeve možemo definirati, obzirom na gore navedene prepostavke, na sljedeći način:

- I. Podizanje razine kulturne ponude i njen utjecaj na ukupni opći razvoj društva
- II. Poticanje razvoja multikulturalizma i otvorenosti prema okružju
- III. Poticanje razvoja individualnih i grupnih stvaralačkih aktivnosti

Potrebno je istaknuti kako je za ostvarivanje općih, kao i posebnih ciljeva, potrebno imati izgrađenu određenu infrastrukturu, a druga prepostavka su zasigurno finansijska sredstva za realizaciju planiranih sadržaja.

6. POSEBNI CILJEVI

Za opći cilj *I. Podizanje razine kulturne ponude i njen utjecaj na ukupni opći razvoj društva*, definiramo sljedeće posebne ciljeve:

- I. 1. Organiziranje svih oblika kulturnih sadržaja kontinuirano tijekom godine
- I. 2. Provođenje planiranih aktivnosti u suradnji s gore navedenim dionicima

Za opći cilj *II. Poticanje razvoja multikulturalizma i otvorenosti prema okružju*, definiramo sljedeće posebne ciljeve:

- II. 1. Organiziranje kulturnih sadržaja kojima se promiče nacionalno kulturno i tradicijsko blago, ali isto tako i predstavlja kultura nacionalnih manjina u gradu
- II. 2. Poticanje i razvoj suradnje s brojnim udrugama i subjektima koji aktivno rade na poticanju multikulturalnosti u regiji
- III. 3. Provođenje kulturnih sadržaja u suradnji s inozemnim suradnicima

Za opći cilj *III. Poticanje razvoja individualnih i grupnih stvaralačkih aktivnosti*, definiramo sljedeće posebne ciljeve:

- III. 1. Postavljanje logističkih preduvjeta za poticanje razvoja individualnih i grupnih stvaralačkih aktivnosti
- III. 2. Provođenje aktivnosti kojima se pojedinci i grupe potiču za razvoj stvaralaštva
- III. 3. Uvođenje sustava nagrađivanja pojedinih autora

7. NAČINI OSTVARENJA (planirane aktivnosti)

I. Podizanje razine kulturne ponude i njen utjecaj na ukupni opći razvoj društva

- I. 1. Organiziranje svih oblika kulturnih sadržaja kontinuirano tijekom godine
 - I. 1.1. Kazališne predstave
 - I. 1.2. Kino program
 - I. 1.3. Koncerti
 - I. 1.4. Izložbe
 - I. 1.5. Književne večeri
 - I. 1.6. Ostali programi
- I. 2. Provođenje planiranih aktivnosti u suradnji s gore navedenim dionicima
 - I. 2.1. Investicijske potpore i kulturni sadržaji u suradnji s Ministarstvom kulture
 - I. 2.2. Investicijske potpore i kulturni sadržaji u suradnji s Gradom Beli Manastirom
 - I. 2.3. Kulturni sadržaji u suradnji s navedenim partnerima, udrugama građana te lokalnim stanovništvom

II. Poticanje razvoja multikulturalizma i otvorenosti prema okružju

- II. 1. Organiziranje kulturnih sadržaja kojima se promiče nacionalno kulturno i tradicijsko blago, ali isto tako i predstavlja kultura nacionalnih manjina u gradu
 - II. 1.1. Tradicijska kultura (pjesme, plesovi, narodne nošnje, običaji, zanati)
 - II. 1.2. Suvremena umjetnost
- II. 2. Poticanje i razvoj suradnje sa brojnim udrugama i subjektima koji aktivno rade na poticanju multikulturalnosti u regiji
 - II. 2.1. Priprema, pisanje i provođenje projekata na području razvoja kulture različitih nacionalnosti
 - II. 2.2. Provođenje kulturnih sadržaja i promotivnih kampanja za poticanje različitosti
 - II. 2.3. Sufinanciranje rada pojedinaca i nevladinih udruga koji se bave isključivo promicanjem vlastitih nacionalnih bogatstava
- II. 3. Provođenje kulturnih sadržaja u suradnji sa inozemnim suradnicima
 - II. 3.1. Priprema aktivnosti, doček gostiju i njihovo zbrinjavanje te organiziranje kulturnih sadržaja u okviru Centra za kulturu Grada Belog Manastira

III. Poticanje razvoja individualnih i grupnih stvaralačkih aktivnosti

- III. 1. Postavljanje logističkih preduvjeta za poticanje razvoja individualnih i grupnih stvaralačkih aktivnosti
 - III. 1.1. Kapaciteti javne ustanove – infrastruktura
 - III. 1.2. Angažiranje vanjskih kapaciteta radi pomoći promocije pojedinaca
 - III. 1.3. Privlačenje lokalnog stanovništva i publike

III. 2. Provodenje aktivnosti kojima se pojedinci i grupe potiču za razvoj stvaralaštva

III. 2.1. Organiziranje i provođenje radionica, seminara, izložbi i slično radi povećanja stručnosti i tehnike rada pojedinaca, posebno amatera

III. 3. Uvođenje sustava nagrađivanja pojedinih autora

III. 3.1. Dodjela novčanih nagrada

III. 3.2. Promocija rada u javnosti

III.3.3. Objavljivanje stvaralačkog rada u pisanim obliku ili organiziranjem izložbi

III. 3.4. Javna priznanja

8. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Koliko su opći i specifični ciljevi te aktivnosti definirane njima dobro postavljeni, reći će nam pokazatelji uspješnosti. Pokazatelji uspješnosti definirani su mjerljivošću postavljenih ciljeva, a najučinkovitiji i opće prihvaćen alat za to je SMART tehniku. SMART tehnikom se definiraju specifičnost, mjerljivost, izvedivost, realnost i vremenska definiranost ciljeva.

S (*specific*) – navedeni ciljevi su specifični, jer su točno definirani i navedena je svrha njihovog provođenja

M (*measurable*) – mjerljivi su brojem i omjerom planiranih i provedenih kulturnih događaja

A (*attainable*) – moguće ih je postići i provesti, budući da je tijekom prethodnih godina koliko postoji i djeluje Centar za kulturu Grada Belog Manastira provedeno gotovo sve što je i planirano

R (*realistic*) – realni su obzirom na raspoložive kapacitete – prostor, ljude, tehniku i finansijska sredstva

T (*time bound*) – definirani su vremenom za koji se izrađuje ovaj dokument

9. EVALUACIJA I KONTROLA

Kontrola i evaluacija predstavlja nadgledanje i vrednovanje procesa strateškog planiranja kako bi ono što je planirano bilo u potpunosti provedeno i učinkovito te kako bi se planiranje moglo dalje unaprijediti. Svrha kontrole i evaluacije je osiguranje potpune funkcionalnosti i unaprjeđenja strategije koja se postiže praćenjem trenutnog stanja i usporedbom s utvrđenim standardima. Isto tako, pomaže u pronašanju uzroka odstupanja i poduzimanju mera u uklanjanju istih.

Naime, potrebno je istaknuti kako je strategija „promjenjiv“ razvojni plan koji se sastoji od niza razrađenih dijelova. Procedure praćenja i vrednovanja imaju važnu ulogu u osiguravanju efikasnosti i trajne prilagođenosti odnosno ažurnosti dokumenta i to u okolnostima koje su stalno promjenjive. Svrha je praćenja i vrednovanja da se putem sustavnog ispitivanja omogući učinkovita i transparentna provedba onoga što je planirano.

Glavni ciljevi praćenja i vrednovanja su analiza i potvrda opravdanosti (provjerava se postoji li potreba za određenim programom), efikasnosti (provjerava se efikasnost iskorištenosti dostupnih resursa), odgovornosti (provjerava se koliko su ciljevi određenog programa ostvareni). Osim toga praćenjem i vrednovanjem dobivaju se informacije potrebne za kvalitetnu provedbu, odnosno učinkovito i adaptivno upravljanje provedbom projekta te stvaranje novog znanja, odnosno bolje razumijevanje o tome što funkcioniра i u kojim uvjetima te kako poboljšati učinke različitih mera i projekata.

Kontrolu i evaluaciju rada Centra za kulturu Grada Belog Manastira provodi u prvom redu ravnatelj ustanove, kao i svi zaposleni djelatnici. Sljedeću razinu kontrole i evaluacije provodi Upravno vijeće Centra za kulturu Grada Belog Manastira kao najviše nadzorno tijelo unutar ustanove, a najvišu razinu kontrole i evaluaciju provodi Gradsko vijeće Grada Belog Manastira kojemu se redoviti podnosi godišnje izvješće o radu. Kada je riječ o pojedinačnim projektima koje ustanova provodi, kontrolu i evaluaciju provode unaprijed definirana tijela, ovisno o subjektima s kojima se u projekt provodi u suradnji.

10. ZAKLJUČAK

Ravnatelj Centra za kulturu Grada Belog Manastira predložio je izradu strateškog dokumenta za razvoj Centra za kulturu Grada Belog Manastira. Provedena analiza sadašnjeg stanja pokazala je kako kvantitativni i kvalitativni elementi ponude pokazuju uspješnosti institucije (veliki broj događanja koji uključuje gostovanja brojnih priznatih umjetnika, jednako kao i lokalnih umjetnika amatera). Analiza željenog stanja pokazala je u kom smjeru je planiran daljnji razvoj institucije.

Veliki problem, osim nedostatka finansijskih sredstava za provođenje svih željenih aktivnosti, je zapravo interes i odziv publike i potražnja za kulturnim sadržajima. Ne postoji dovoljna motiviranost lokalne publike za praćenje organiziranih sadržaja. Sviest lokalnog stanovništva o vrijednostima i značaju različitih oblika nematerijalne baštine je izuzetno niska, a njihova uloga u očuvanju, prenošenju i korištenju koristi je gotovo zanemariva.

Utvrđeno je kako je cilj ove institucije težiti prema tome da postane središnje mjesto koje bi poticalo razvoj kulture i kulturne ponude na području na kojem djeluje, a provedene SWOT i PEST analiza, revizija kapaciteta organizacije, analiza dionika te analiza budućih trendova i mogućnosti razvoja definirali su opće i posebne ciljeve te potrebne aktivnosti za ostvarivanje zadanih ciljeva.

Budući da Centar za kulturu Grada Belog Manastira već dugi niz godina uspješno obavlja svoje zadatke i ostvaruje zadane ciljeve te provodi projekte sukladno programima Ministarstva kulture, Osječko-baranjske županije i Grada Belog Manastira, možemo zaključiti kako u potpunosti djeluje sukladno svojoj misiji i na putu je ostvarivanja definirane vizije.